

ГОЛОС УКРАЇНИ

Впада — Радам!

Газета Верховної Ради України

◆ № 166 ◆ Середа, 28 серпня 1991 року ◆

Ціна 10 коп.

ПЕРЕМОГА — ВІД СЛОВА «МОГЛИ»

Виявляється, не так то воно просто: чогось схотіти і щось змогти.

Образно кажучи, то дистанція великого розміру: від бажання і притишених розмов-протестів, від яких на кухні руки сверблять, до здатності вийти на площу і сказати «Ні!», коли всі навколо, якщо й не хапають за руки в новому ура-патріотичному захваті, то у всякому разі принишкли тихесенько: мовало, моя хата скраю, і я нічого не знаю і знати не бажаю, а згодом видно буде. Та на площі завжди хтось виходить. І говорить: «Ні, не згодні!»

І потапають ці слова в одногосподному «Так!», і тріщать одні, і заламують руки, і на розбитих губах закипає кров, і б'ють головою об «воронки», що злітаються на «здобич», і в переповнених бучегарях для безжирочних солі завжди знаходяться вільні місця. Правду хтось сказав: «Той, хто випереджає свій час, часто чекає на нього в не зовсім пристосованих місцях». Бо зміг, на жаль, — не завжди відразу переіти.

(Закінчення на 9-й стор.).

Фото Олександра
КЛИМЕНКА.

ГРОС України

Засновник —
Верховна Рада
України

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ

УРСР, 252047
Київ, вул. Нестерова, 4

ТЕЛЕФОНИ
РЕДАКЦІЇ ГАЗЕТИ

Приймальня —
444 92 11

Відповідальний
кореспондент —
444 72-43

Закладочний кореспондент
444-84-42, 224-72-34
(телефакс)

ВІДПІЛИ

паравидавничі —
441-84-52

441-83-64

випи — 441-82-05

441-29-65

кореспондент — 441-82-07

вирізняч — 441-85-18

машинистка — 441-91-70

коректор — 441-88-06

441-88-06

соціальні питання —
441-88-05

441-88-05

випи — 441-88-59

441-88-44

спорт — 441-88-08

інформаційні —
444-61-13

441-84-70

випи України —
441-88-82

441-88-82

редакція — 441-88-44

бухгалтерія —
441-84-00

441-84-00

Рішення
не рекомендується
і не повертаються

Індекс 60955

Тираж 153 000

Переплатити ціну на рік
18 руб 80 коп.

Газета виходить
1 раз на тиждень.
У неділю та в суботу
не виходить.
Відносно часу
випуску газети
на 16 сторінок

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ ПРО ПОЛІТИЧНУ ОБСТАНОВКУ НА УКРАЇНІ І НЕГАЙНІ ДІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ ПО СТВОРЕННЮ УМОВ НЕПОВТОРЕННЯ НАДАЛІ ВІЙСЬКОВОГО ПЕРЕВОРОТУ

Антиконституційний державний переворот, організований колишніми керівниками уряду, структур органів КДБ, армії, внутрішніх справ СРСР, ЦК КПРС, провалився завдяки протидії демократичних сил, найперше Президента, Верховної Ради РРФСР, прокинувшись ідеї перебування в широкій історії населення. Третяча сторінка спільної історії нашої країни стала засвідченням глибокої політичної і соціально-економічної кризи в суспільстві, протидії боротьби політичних сил, пошуків центру.

Криза викликала відсутність у республіці достатніх механізмів захисту конституційного порядку, суверенітету, протидії незаконним розширенню самозахопів державного комітету. Стабілізація ситуації на Україні свідчала проміжні в Москві Верховної Ради Української РСР, Президії Верховної Ради УРСР, які викликали розпорядження створення в Москві комітету тиснення, що не мають юридичної сили на території республіки.

Верховна Рада України

леставляючи
1. Кабінету Міністрів України, комісії Верховної Ради України з питань оборони і державної безпеки, з питань законодавства і законності, з питань правопорядку та боротьби із злочинністю до 1 жовтня 1991 року внести на розгляд Верховної Ради України проект Закону України про правовий режим воєнного стану і до 1 листопада 1991 року проекти записів про збройні сили України, про обов'язки

права внутрішніх військ України по охороні громадського порядку і про органи державної безпеки України.

Кабінету Міністрів України, Комісії Верховної Ради України з питань оборони і державної безпеки в жовтні 1991 року внести на розгляд Верховної Ради України пропозиції про створення республіканського гвардії, а також підрозділу для охорони банківської системи Міністерства та Національного банку України.

Визнати за доцільне створити Роту оборони України Президії Верховної Ради

внести відповідні пропозиції на розгляд сесії.
2. Додати до складу Верховної Ради України у повноваженнях законодавства і законності внести на розгляд Верховної Ради України пропозиції про доповнення статті 97 Конституції (Основного Закону) Української РСР положеннями про утворення військових формувань, підпорядкованих республіканським органам влади та управління, і про введення в дію необхідності надання статусу на території республіки.

Закрепити внесення змін і доповнень до Конституції України, пов'язаних з заснуванням Інституту президентства в республіці, і прикрити формування Конституційного Суду України.

Кабінету Міністрів України і Комісії Верховної Ради України у питаннях законодавства законності підготувати і внести на розгляд Верховної Ради України проект постанови про порядок тимчасової дії окремих за-

коїв Союзу РСР на території республіки до прийняття відповідних законів України, а також проект Завернення до Організації Об'єднаних Націй з проханням виступити гарантом реалізації незалежності України як суб'єкта міжнародного права і члена ООН.

3. Кабінету Міністрів України внести проекти правових актів щодо переходу у власність України підприємств союзового підприємництва. Забезпечити запобігання неконтрольованого вивозу за межі республіки матеріальних ресурсів.

4. Кабінету Міністрів України, Президії Національного банку України, Комісії Верховної Ради України з питань економічної реформи і управління народним господарством, у питаннях планування, бюджету, фінансів і ціл вжити до 1 жовтня 1991 року запропоновані про введення грошової одиниці, впровадження її в обіг, забезпечення монетаризації.

5. Уряду України, місцевим Радам народних депутатів, міністерствам і відомствам зосередити зусилля на вирішенні найважливіших соціальних проблем, задоволення життєвих потреб громадян. Насамперед забезпечити організоване збирання врожаю, державних закупівель зерна та інших продуктів сільськогосподарства, постачання населення продовольства і товарів народного споживання, підготовку до зимових, створення необхідних запасів палива. Здійснювати скоординовану роботу по надійному захисту споживчого ринку республіки.

6. Додати Кабінету Міністрів України подати проект законодавчого акту, в якому передбачити іздання Указу про виконання комітетів місцевих Рад народних депутатів права притягати до відповідальності аж до звільнення з посади керівників нижчестоящих акановчих і розпорядчих органів Рад, а також підприємств, установ, організацій. Відповідним комітетам органам проектується не відряджувати посадових осіб органів влади і управління, громадських об'єднань і організацій, які вчинили протизаконні дії на підтримку заколотності в період антиконституційного державного перевороту (19—21 серпня 1991 р.).

Верховна Рада звертається до народу України, всіх партій, громадських організацій і рухів з закликом щодо відмови від суспільства, зміщення правопорядку, дисципліни, мобілізації зусиль трудових колективів на здійснення об'єднаних зусиль, забезпечення збирання врожаю, виконання державних зобов'язань, успішну підготовку до зими.

Доля нашої суверенітету, зростання сильної доброти, захист прав людини, залягати від самодисципліни до власних обов'язків кожного громадянина.

Голова Верховної Ради України
Л. КРАВЧУК,
м. Київ,
24 серпня 1991 року.

ПОСТАНОВА ПРЕЗИДІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ ПРО ВИЗНАННЯ ДЕРЖАВНОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТІ ЛАТВІЙСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ

Президія Верховної Ради України

створивши
1. У зв'язку з рішенням Верховної Ради Латвійської Республіки про проголошення державної незалежності візанти державу незалежності Латвійської Республіки.

2. Міністерству закордонних справ України провести відповідні переговори і підписати Угоду про встановлення дипломатичних відносин між Україною і Латвійською Республікою.

Голова Верховної Ради України
Л. КРАВЧУК

м. Київ
26 серпня 1991 року.

ПОСТАНОВА ПРЕЗИДІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ ПРО ВИЗНАННЯ ДЕРЖАВНОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТІ ЛИТОВСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ

Президія Верховної Ради України

створивши
1. У зв'язку з рішенням Верховної Ради Литовської Республіки про проголошення державної незалежності візанти державу незалежності Литовської Республіки.

2. Міністерству закордонних справ України провести відповідні переговори і підписати Угоду про встановлення дипломатичних відносин між Україною і Литовською Республікою.

Голова Верховної Ради України
Л. КРАВЧУК

м. Київ
26 серпня 1991 року.

ПОСТАНОВА ПРЕЗИДІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ ПРО ВИЗНАННЯ ДЕРЖАВНОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТІ ЕСТОНСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ

Президія Верховної Ради України

створивши
1. У зв'язку з рішенням Верховної Ради Естонської Республіки про проголошення державної незалежності візанти державу незалежності Естонської Республіки.

2. Міністерству закордонних справ України провести відповідні переговори і підписати Угоду про встановлення дипломатичних відносин між Україною і Естонською Республікою.

Голова Верховної Ради України
Л. КРАВЧУК

м. Київ
26 серпня 1991 року.

У ПРЕЗИДІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

На засіданні Президії Верховної Ради України, яке відбулося 27 серпня, розглянуто питання, що стосуються початку роботи четвертої сесії Верховної Ради України. Президія вирішила передати документи армії, Компартії України в підпорядкування Головному архівному управлінню при Кабінеті міністрів України та його установ на місяць разом з приміщеннями, технологічними об-

ладнаннями та штатом працівників. Прийнято рішення про перетворення Українського відділення інформаційного агентства «Новини» в Українське незалежне інформаційне агентство юності. Розглянуто також інші питання державного життя України. На засіданні Голова Верховної Ради України Л. М. Кравчук.

УРЯДОВИЙ АПАРАТ ВЕДЬ ПАРТКОМУ

Розпорядженням Кабінету міністрів України на виконання постанови Верховної Ради республіки від 24 серпня 1991 року «Про департизацію державних органів, установ та організацій» в урядовому апараті припинено діяльність організації Компартії України.

позначили злочини, то прошу повернути мене до Лук'янівської в'язниці. Указ з таким формулюванням є гуманистичним над мого честю, так передатимуть своїм заявам нашому кореспонденту Степан Хмара.

ПРОТЕСТ С. ХМАРИ

Вчора вранці на початку засідання Президії Верховної Ради України Степан Хмара заявив категоричний протест з приводу свого звільнення з формулюванням «вмисли».

Якщо ви вважаєте, що

АБІЛІЗУВАТИ ПОЛІТИЧНУ СИТУАЦІЮ

не визнає
республіки.
— стеж
Конститу
курйозна,
не такої
ваги,
Вирішено
на
Суд за
вчора
його това
справу.

поспі?
цієї спра
п'ятьох
отже. На
Григор'єв
Голови Вер
за підпис
постанов,
Хос
Потебенк
підставі не
Процес
КПУ і
як і цей
в Сою
силами тієї
потрібно
повинні це

пробле
оговору.
Чому для Ель
так він
ратимати ра
число вели
автосто
шукати
Азія хоче
економіка є
і досить
оговір, за
он Союз як
ості, не пот
побуду
українським
буде краще

будемо мати
держав
культурні,
економі.
Ми
спільний
але ми по
даємо
подальша

ікалн воен
ми уже був
Тепер нас
Він,
нарем і погл
Істотне да
емога Ельч
кроки у
чесна по
верганого п
ремога; як
молодими;
істотними, по
інами. Вона
Росію. Росію
стає цинділ
В душі ро
ділося святе
альної свід
Почуття,
жертви і

статися на
неодмінно
позицій, які
завжди сьогод
Народна
увала і напо
з самого по
Верховної
авним пере
анно блиску
Україні з
ратичних сил
Рада ви
страшного за
наслід
Вона фак
стала перед
парла
довівся Хас
озиції і під
врятувати
оньон.

ільки чес
зважаючи на
успішно
дів.

Закінчуючи, я хотів би висловити три основних пункти постанови, три основних пункти серед усіх тих постанов, які тут будуть. Народ України має позбутися тремтіння, страху. Усі люди України мають стати розкованими і цілеспрямованими. Це може зробити тільки Верховна Рада республіки. Народ, мобілізований на нову діяльність, має свято вірити своїй Верховній Раді та її Президії. І тому я підготував проект, і дозволяю мені його зачитати і пояснити окремі пункти.

— З метою якнайшвидшої нормалізації внутрішньої ситуації на Україні у зв'язку з державним переворотом, що мав місце з 19 по 22 серпня 1991 року, з метою надання виконавчій владі республіки визначеної конституційної позиції у політичній, економічній і культурній галузях, з метою зростання довіри народу України до Верховної Ради і її Президії Верховна Рада Української РСР постановляє. Я почну з другого пункту.

Проголосити, що від сьогодні, 24 серпня 1991 року, Україна стає повністю незалежною демократичною державою. Визначальними для України стають тільки Конституція України та її закони, урядові постанови та інші законодавчі акти республіки.

Безумовно, це треба доповнити і проведенням референдуму, який має бути закінчений у день виборів Президента. Тому що ми, врешті-решт, наш Уряд і вся виконавча влада, повинні перестати хитатися, мати леві висхідні точки Одержання незалежності — дуже тривалий процес. Доведеться місяцями, роками домовлятися з іншими республіками про те, як розділити добро, що зробили з обороною тощо. Але висхідна точка має бути.

Далі. Зупинити діяльність комуністичної партії на території України. Гарантувати всім працівникам парт-апарату, які не підтримали перевороту, збереження рівня зарплатної плати і кового місця роботи.

Я хотів би, щоб усі люди були вільні. Вони пізніше можуть утворювати різноманітні партії. Але щоб люди могли спокійно стояти на роботі, щоб їхні сім'ї могли спокійно жити, ми повинні прийняти цей розумний і гуманний пункт.

І ще. Проголосити відставку Президії Верховної Ради УРСР як такої, що не змогла мобілізувати народ України на опір державному перевороту.

Що мається на увазі? Безумовно, далі у виступах будуть по-різному трактувати позицію членів Президії. Я вважаю, що її сила полягає в тому, що кожний повинен мати власну думку. Але стався переворот. Президія не визначилася. Тому вважаю, що вся вона має піти у відставку. Ми маємо обрати нову Президію, якщо оберете ту саму, вона й буде, але ви маєте повторити, що довіряєте їй або що частково не довіряєте. (Оплески).

В. ПУСТОВИТЕНКО. — Товариш Юхновський тільки що заявив про те, що Дніпропетровська міська

Рада народних депутатів прийняла рішення про підтримку ДКНС. Тому я вважаю, що товариш Юхновський образив особисто мене як народного депутата України. Вся міська Рада Дніпропетровська підтримала Верховну Раду України і визнала неконституційним повалення влади в Радянському Союзі.

І. ЮХНОВСЬКИЙ. Я хочу сказати, що ті відомості мені дали. Це справді попередні відомості. Я приймаю ваше зауваження і, якщо моя інформація була неточною, беру її назад і прошу пробачення.

(Оголошується перерва).

ВЕЧІРНЕ ЗАСІДАННЯ

Головує Голова Верховної Ради України Л. Кравчук.

ГОЛОВА. Я прошу під час наступного перерви зібратися депутатським групам, партіям, які тут присутні, і внести пропозиції щодо складу комісії стосовно розслідування підтримки перевороту. Але одне спростування, оскільки воно стосується персонально Голови Верховної Ради, я хочу сказати. Відкриваючи сесію Президії, я сказав, що я комітет цього не визнаю. Пилчук, член Президії, сказав, що давати ми це запишемо в постанову. А Ігор Рафалович каже, що я своєї позиції не визнаю. Ось навіть Володимир Борзович (Гриньов) каже, що було так.

В. ФІЛЕНКО. Народна Рада, порадившись, намагає на тому, аби повернутися до питання. Маємо на увазі пропозицію, яку з самого ранку висловив Воробйов, а потім стосовно цієї пропозиції депутат Гриньов подав готовий проект постанови. Ми з цього приводу вирішили зробити співдоповіді і проголосували, що цю постанову не обговорюємо, а голосуємо так, як і всі, — по-іменню. Але ми не зробили однієї маленької «дрібнички» — не проголосували, і головуючий нас запевняв, що ми до цієї постанови повернемося одразу після виступів.

У зв'язку з тим, що і зараз Леонід Макарович каже, нібито депутат Юхновський назвав якісь неперевірені факти і треба створити комісію, що ще один аргумент на користь того, що приміщення ЦК, обкомів, райкомів необхідно опечатати. Бо доки цей парламент створює комісію, там уже робити буде нічого.

ГОЛОВА. Значить, я погоджуюсь, згода з цим. Але ж треба, щоб люди щось мали на руках, за що ж ми будемо голосувати.

Нам треба зараз заспокоїтись, ми маємо голосувати за досить серйозні речі, і народ України не може підтримати, якщо ми це зробимо з якимись порушеннями. Якщо у депутатів на руках немає документів, значить, є одна постанова на руках, та, що я її читав.

В. ЧЕРВОНІЙ. Шановні народні депутати, всім зрозуміло, що ми зібралися в той день, який стане історичним для України. Як на мій погляд, нам краще спочатку прийняти акт про державну незалежність України і декларацію союзиною договору 22-го року, потім зробити перерву, під час якої депутати візьмуть проект до-

кументів, постанов Верховної Ради. У перерві, коли працюватимуть депутати, підняти над приміщенням Верховної Ради наш український національний прапор як державний, затвердивши перед тим це рішення. А після того перейти до прийняття конкретних постанов: про підпорядкування трьох військових округів, Чорноморського флоту, повітряних сил, прикордонних сил, про власність усіх підприємств на території України і так інше. І в кінці, звичайно, про звільнення депутата Хмарі.

Я пропоную саме такий порядок руху цієї сесії.

ГОЛОВА. Питання про народний депутата Хмару внесено до порядку денного і доручено комісії. Не треба двадцять разів переголосувати. Це вже вирішене питання.

Шум у залі.

ГОЛОВА. Не поспішайте. Значить, ось такий розданий документ. Біля другого мікрофона, що ви стоїте з піднятою рукою?

Депутат не представився. Леонід Макарович. Народна Рада просить нагадати, що ми вручили вам підготовлений пакет проектів постанов. І ми просили б разом з цим актом розглядати весь цей пакет. І, крім того, Леонід Макарович, на цей історичний день — так Господь розпо вся — припадець народу, видатного борця за незалежність України, майбутнього кандидата в Президенти Лева Лук'яненка. Прошу по-здоровити його.

ГОЛОВА. Ну от ви і по-здоровили його. Я надаю слово першому заступникові, який працював з комісією підготовки проектів постанов.

І. ПЛЮЩ. Шановні народні депутати! Позавчора було прийнято рішення Президії про скликання сесії, о 10-й годині ранку. Я підкреслюю, що це було у четвер у першій годині дня. Було підписано указ і запрошено депутатів.

Для того щоб сьогодні щось напрацювати, Президія була створена робоча група. Від більшості, від Народної Ради і від нейтральних сил. Перший варіант проекту був з тринадцяти пунктів, потім залишилося сім. Тому ми вирішили заслухати доповіді і співдоповіді. А потім у перерві розмовити цей варіант. Тому давайте ми прийнемо з вами сьогодні такі документи, які б дозволили розробити цілий ряд пакетів і спокійно, виважено прийняти їх. Але для цього потрібна така плідна праця, щоб ми проголосували, хочемо ми цього чи не хочемо. Від себе я хочу додати, що глибоко переконалися: якщо ми не прийнемо таких документів і якщо разом з державними органами влади будуть працювати інші процвітаючі паралельні структури, то ні ми, ні інші інші не позбавлені виникнення таких ситуацій, виникнення нових переворотів. (Оплески).

О. ВОРОБІВ. Шановні колеги, ми відмовилися від обговорення. Справді, було запропоновано авторам проекту обговорити їх. Але в даному разі як потрібно обговорення департизації, перепідпорядкування армії тощо? Адже ці питання біль-

ше року обговорювалися в парламенті.

І останнє. Стосовно грошової одиниці. Наскільки я знаю, цей проект був узгоджений з Кабінетом міністрів. Всі інші — суто політичні: висловлюють волю Верховної Ради та народу. Це не нормативні документи: вони лише розв'язують руки Кабінету міністрів. Тому, вважаю, ми не повинні робити, як росіяни: зачитувати, обговорювати і приймати. Таким чином ми рухатимемося поступово вперед.

О. ТАРАСЕНКО. Я думаю, що всі депутати в залі, які уважно слухали доповідь, особливо другу частину, в якій були запропоновані ціні заходи, зробили для себе висновки. Вважаю, для більш плідної роботи по процедурі треба зараз створити узгоджувальну комісію, швидко взяти документи і доручити від більшості, від меншості їх опрацювати, бо це дуже важливі документи і «з коліна» ми їх приймати не можемо.

В. МАТВЕЄВ. Тут дуже багато внеслося пропозицій. У нас є порядок: на слух нічого не приймати. Але множити документи, роздавати, обговорювати в комісіях — це надто довга процедура. Пропоную зрбити перерву, зібрати більшість та опозицію і обговорити проекти, які висуваються. Створити узгоджувальну комісію і конструктивно попрацювати в перерву. Стосовно Акта про незалежність України: у нас, окрім Декларації, є ще і Закон про референдум, в якому говориться, що саме прерогативою Всеукраїнського референдуму є питання про вихід України з складу СРСР.

В. ЯВОРІВСЬКИЙ. Шановні депутати! Шановна сесію! Шановні гості! Дорогий наш український народ!

Давайте ми скажемо, що сьогодні ми момент помсти, а момент істини. Давайте скажемо про те, що тут зібралася не переможені, а переможена. А власне так воно і є.

У нас є момент вийти із цих чвар, приступити до роботи, щоб, можливо, навіть сьогодні закінчити сесію, це єдиний наш варіант. Були підготовлені документи, які опрацювали наші юристи. Дехто їх взяв, дехто — ні. Через кілька хвилин вам роздають цей найголовніший документ, заради якого ми тут зібралися. У ньому всього кілька рядків, тож я його зачитаю, і давайте почнемо працювати.

«Акт Верховної Ради Української РСР про проголошення незалежності України».

Виражаючи волю народу України до життя в незалежній державі, продовжуючи тисячолітню традицію державотворення в Україні, виходячи з права нації на самовизначення, передбаченого Статутом Організації Об'єднаних Націй та іншими міжнародно-правовими документами, здійснюючи Декларацію про державний суверенітет України, Верховна Рада урочисто проголошує:

— Незалежність України та створення самостійної Української держави — Республіка України.

— Територія Республіки Україна є цілісною і неотторканою. Відняти на території України мають чинність аніжко Конституції і законів України, а Консти-

туція і Закон СРСР не діють.

— Цей акт набирає чинності з моменту його ухвалення.

Якщо ми прийнемо цей акт, підтвердимо його іншими актами, це буде наша покітка перед народом, над яким проісеяла ця страшна хмара. Починаймо працювати.

М. БАГРОВ. Щодо порядку ведення. Леонід Макарович, ви сьогодні ведете надзвичайну сесію. Я я просяв би, щоб ви зрозуміли, яку відповідальність береете на себе. Тому мені не зрозуміло, як можна приймати те чи інше рішення, не обговорюючи його. Я не хочу виділяти Крим особливо, але те, що сталося на Україні, сталося і в Криму. Я не розумію, як можна такі доленосні питання вирішувати без ради з народом. Давайте візьмемо ці документи, порадимося з виборцями. Я не можу тут голосувати і принципово не буду голосувати, бо мова йде про незалежність України, а отже, про вихід із СРСР. Це не такі речі, якими можна гратися, їх мав вирішувати референдум, а не я.

Г. ДЕМИДОВ. На сесію ми внесли дуже серйозні питання, які не можна вирішувати, не проаналізувавши. Тим більше не можна порушувати власні закони. Я хотів би звернути вашу увагу на те, що в Законі про референдум записано рішення про те, що вихід України з Союзу є винятковою компетенцією народу України і вирішується шляхом референдуму. Щодо підпорядкування Верховній Раді військових органів на території України, то я в принципі згоден з цим, за винятком одного моменту. Маю на увазі підрозділи, де є ядерна зброя. Це питання слід узгодити з іншими республіками.

Л. ТАВІШ. Пропоную також створити комісію з розслідування антиконституційних дій на Україні учасників путчу. Підпорядкувати їй слідчі групи МВС, КДБ, прокуратури і надати право опечатувати будь-які об'єкти, конфіскувати будь-які документи, арештовувати будь-яких осіб і об'єктивно розібратися в цьому питанні.

І. ЗАЄЦЬ. Я думаю, що ми мусимо перестати зараз гратися у всяку еквілібрстику, що ми не можемо проголосувати за той чи інший акт. Ми все це можемо, товариші депутати Демидов і Багров, ми все це можемо. Тому я пропоную вам таку юридичну послідовність у прийнятті цих документів. Ви пам'ятаєте, що депутат Юхновський запропонував постанову. І це було абсолютно справедливо. Тому я пропоную зараз проголосувати за постанову Юхновського. Можна обмежитися двома пунктами. Я пропоную навіть такий компроміс. До накету з цієї постановою додаємо акт про незалежність. Таким чином, ми матимемо два документи в одному пакеті. І я думаю, що далі зволікати не треба. У мене є лише одне маленьке зауваження до тексту акта про незалежність. Там, де написано «цілісна територія», написати «неподільна територія». Так написано у всіх конституціях.

ГОЛОВА. Шановні народні депутати, зараз головне не сперечатися, а прийняти документи. Україні треба прий-

няти документи, ді вона до увагою. А прийняти роз- потрібно пор- мати. Тому пропозицію, ну годину л- ся по різни- 17-й годині залу.

ПІСЛЯ

ГОЛОВА. ні депутати. зидля домо- ному з голо- ному Акт про- залежності постанови з- Спочатку я- нову, потім б-

«Постанови- ди Українсь-

— Прогол- 1991 року у- ною демокра- вою. (Оплес-

— 3 мо- шення чинни- тільки Конст- ії законів, у- та інші зам- республіки.

— 1 груд- провести ре- референдум- кя Акта про- лежності».

В. ГРИНЬ. Ну небезпе- кту ми при- ізольовано.

ції України- тим звуком, приймати й- з пакетом ін- Бо якщо ті- путч, не чит- са і Ленін- го завтра в- раїні їх про- голосуючи о- документ, а- руюмо всі у- тарного реж-

ліній мину- прийняли Д- кув рік, і м- нас обману- чергу, обду- раїні. Якщо- сьогодніш- ність окре- то нас чека- ворив шойно- рисович.

Хочу тако- родної парті- ційне застер- ми сесію за- декому хоч- кличемо на- ди, в Київ- го так, як п- Ельчани у Р-

І. ЮХНОВ. на Рада і бі- повністю те- лошення нез- ни. Але не- снті незале- важливо її- потрібно, щ- наші сусідн- ія, яка при- приниення- партії на те- з'ясування- жавиому пер- діля того щ- няня Акт п- і щоб як не- прийнята Р- повторити с- абсолютно а- діяльності п- гому, що з- накручуван- підження уч- му самому у- всі знаєт- у нас в інш- же багато н- них комуні-

Т 28 серпня 1991 року № 166

НА ПОРІВНЯННІ ГРАДА І ДИТЯТИНЕ Й ДАЛІ

Як з'ясувалося 26 серпня цього року на прес-конференції Народної Ради, яка відкрила очолювані античужинськими боротьбу 19—21 серпня і внаслідок спроби придушення революційних рішень парламенту на позачерговій сесії минулої суботи, опозиція і наділи не збирається складати політичну зброю. Сьогодні, коли основний кіт парламенту, комунистична більшість, відібрало не можна прийти до теми від ролі наших ешелонів «розуму, честі і совісті» під час пучу, завдяки заступництву голови Народної Ради В. Оленіченко, опозиція й надалі працюватиме на постійній основі й фактично виконуватиме функції другого парламенту.

І якщо тезисно розібратися в ситуації, то надмірних претензій у цій справі немає. Бо внаслідок опозиції, яка незалежності України опинилася в стані юридичного пату, на який в суцільній переможній епохві сьогодні майже не звертають уваги. А є на що. Відмінний чинник Конституції і законів СРСР, мало хто замислює над тим, що Україна до цього не досі готова. Парламент, на трох сесіях з'ясувавши політичні питання, не зміг, наприклад, прийняти законів, необхідних для регламентації всіх сторін життя суспільства, і воно сьогодні функціонує як неформальна функція. Приклад? Була ласка. Ми, журналісти, жили і діли з союзним Законом про Воєнних Сил СРСР, який, то де наша правова ос-

нова? І таких запитань безліч.

Тому я говорив В. Оленіченко про нагальну потребу розробки цілого пакету законів, які б не тільки дозволили прийняти на четвертій сесії у вересні. На жаль, що конкретне з депутатів чим займається, дізнався не відразу. А присвячено було прес-конференцію, на якій, окрім названих депутатів, були присутні О. Ємель, Д. Палітун, Л. Танюк, П. Мовчан. Діяльність Президії парламенту в останні дні. Як я з'ясувалося, цей колегіальний орган парламенту часу не марнує, а постійно приймає ухвали. Постанову про тимчасове припинення діяльності Президії України, про визнання незалежності Естонії, Литви та Латвії, зобразити звернутися до керівників кризової ситуації, про визнання незалежності України, амністувати С. Хмару, А. Лупинського та інших політичних діячів, створення депутатської комісії про розслідування причетності всіх службових осіб та політичних організацій до пучу тощо. Опозиція продовжує наступ на керівництво парламенту, в нових умовах на засіданнях Президії можуть бути прийняті всі бажані депутатами.

Однією опозиція цітко зрозуміла головне: Ані незалежності України не остаточно перемога, а тільки перший загальний крок до неї. Тому я не можна сьогодні задовольнятися з емоцій перемоги, не давати волю емоціям, зроби-

ти все, щоб боротьба по античужинській ролі. Народній Україні не переросла в цукрування рідкохон комуністів, в «полювання на відомі» осіб, інколишню опозицію. «Сьогодні ми провадимо виробництво як моральну школу, на винятку бути добрим і милосердним до колишніх суперників. Саме на це й спрямована постанова про тимчасове припинення діяльності Компарті України, Рідкохон комуністів, які не брали участі в пучі, треба захистити і по-людськи поспішити», — говорив В. Оленіченко. Л. Танюк та О. Ємель. Про це ж на Президії говорили І. Юхонський, І. Гора, як на мене, тут не у всіх прощених, а в розумінні цивілізоване суспільство не буде нецивілізованими методами, хоч я ні не сверблють рани в тоталітаризм, залишиться тоталітаризмом, хоч б в який колір він не перефарбується.

А керівні органи комуністів справді-таки з'явилися не на яскраві навіти у найсирніший час себе момент. Чого варто, наприклад, націоналізм О. Ємель про те, що коли опечували приміщення Ленінського райкому Києва, то був затриманий його працівник, який вивисав крадіки при телефоні апарату. Семидесяти років вийшло молоду. А опозиція займає сьогодні й роль парламентської Комісії у законорозних справах Д. Палітун. Голова зазначив, опозиція й справних прихильників не-

залежності України він дбає про це в тому, що за час, який залишився, переконатися в необхідності незалежності всіх, хто це вагається, і перемогти на референдумі 1 грудня. «Тільки це — реальна основа для визнання нас у світі», — сказав Д. Палітун. Цього важко заперечити був референдум 17 березня, більшість народу висловила за Союз, у грудні ж як більшість має віддати голоси незалежній Україні.

Остаточо з'ясувалося й справа С. Хмари та його співсередників. Як повідомив О. Ємель, рішення про амністію — безпрецедентний правовий документ. По підготовлено його не по статтях законів, а по особистості. Справа С. Хмари в умовах колишнього політичного протистояння й сьогодні це юридично беззастережно амністія — це вийти з неї. Крім того, амністія обумовлена тим чим, що за Хмарою та його товаришами не винини ніякої провини. Та сам С. Хмара думав іншак. Після цього 25 серпня його співсередники вийшли за двері в'язниці, а він, не визнаючи амністії, демонструючи розрива постанову про неї. А на мітинг у залі Об'єднання С. Хмара знав у залі для відвідувачів Л. Кравчука, розпуску Верховної Ради і заборони Компарті України як незаконної організації. Присутні на мітингу активно аплодували.

Виконуючий обов'язки голови Кабінету О. Мосійко

повідомив журналістів про остатній рішення свого органу. На території Києва припинено діяльність Компарті України, її майно опечатано, неперечеті до путу працівники будуть працевлаштовані, майно передає на баланс міськради. Плещу Хотенювої революції в Києві пераємо новано в площу Незалежності, прийнято рішення про демонтаж на вій пам'ятника Леніну. А момент у цей час було вже взято під охорону, бо активні рухливники але розпочинають його фарбою, свистають і лаяються. Я не нецензурно, скорше — завжди активно закликає, але останнє коментувати відмовляюся. Нараді за М. Засадка тут не сказав: «Чому як тільки революція, так відразу треба потаганні в під'їзди?».

Важко-то як заслідати прес-конференції, демократична революція на Україні триває, поглиблюється і потребує здорового глузду. Від усіх. Щоб не було розбрату, щоб не пересварилися союзники, щоб не довелися гірко констатувати: революція пожирє своїх дітей, а разом з ними і саму себе. Виступаючи на мітингу, зазначив, що не доведеться, адже не доведеться 6 тис. кориня. Во тільки на таному грунті можна засіяти своє й небадплатно чекати на нові сходи. Народна Рада це розуміє, до чого я нас закликає.

Володимир СКАЧКО, ступенський кореспондент «Голосу України».

ОБРАЩЕНИЕ К ВОЕННОСЛУЖАЩИМ, КОТОРЫЕ ПРОХОДЯТ СЛУЖБУ НА УКРАИНЕ, К ВОЕННОСЛУЖАЩИМ В ЗАПАСЕ, В ОСТАВКЕ

24 августа 1991 года Верховный Совет Украины принял Акт о государственной независимости Украины. Постановление Верховного Совета о подчинении войск Вооруженных Сил СССР дислоцированных на территории Украины, Верховному Совету Украины.

В связи с этим Народная Рада в Верховном Совете Украины, Народный Рух Украины, Союз офицеров Украины заявляют:

1. Почтенность Вооруженных Сил, дислоцированных на Украине Верховному Совету республики не должна отразиться на уровне боеготовности военных частей Вооруженных Сил СССР.

2. Материальное положение военнослужащих, членов их семей должно быть защищено Правительством Украины.

3. Мы гарантируем соблюдение прав военнослужащих, членов их семей, ранее предоставленных законодательством СССР на территории независимой Украины и не допустим ухудшения законных прав военнослужащих, членов их семей независимо от национальной принадлежности, расы, религиозных, политических убеждений.

4. Попытки политического, социального, любой другой изоляции военных частей

в местах их дислокации недопустимы.

5. Гарантируем сохранение законности, законности, пособий, которыми ранее пользовались военнослужащие, члены их семей в СССР.

6. Для защиты законных прав военнослужащих во всех гарнизонах будут созданы институты уполномоченных Верховного Совета Украины по Вооруженным Силам.

Народная Рада, Народный

Рух, Союз офицеров Украины, считают, что в этот сложный период становления Украинской государственности как никогда актуально единство армий в народа и выражают уверенность, что войска, дислоцированные на Украине, станут основой Украинских Вооруженных сил.

НАРОДНА РАДА, РУХ, СОЮЗ ОФІЦЕРІВ УКРАЇНИ.

ПІДЗЕМНА НАДІСЛІДКА ВЧАСНО

У нашій редакційній пошті «мало листів, в яких читачі окрім інших номерів нашої газети вимагали на неважкій її доставку».

«Останній, 134-й (за 12 листів), я одержав 13 липня. Це перший номер за два тижні. У відданій зазвичай листів, коли газета не надходить через відсутність паперу. І серпня одержав 146-й номер. А де 11 номер? Мені жаль, що не прочитав і не пропав той матеріал, який в них друкувався».

Ф. ТРНГУВ.

Пішени Новозаводського району Одеської області.

Шановний Федоре Івановичу, Дісно, були певні складності з папером, але зникли в світ усі номери газети.

Про відсутність технічного зникання окрім номерів «Голосу України» пишуть

М. Пасечник з селища Гаїзале Коломийського району Івано-Франківської області, Г. Черевний з Вінниці, М. Лукинич з Житомира.

А ось цей лист невідомо поштою. «Пішам вам українців, що мешкає у Белгородській області (Росія). Бачимо, знати про події, які відбуваються в Україні, в новинах вашу газету в Харкові (поштове відділення № 11044). На жаль, провадила дуже малих переслати за мою адресу. На початку липня одержав дві-три номери газети, і більше вони не надодили».

Дуже прошу розібратися і зробити так, щоб українці, що проживають за межами республіки, зверталися до неї, були в курсі справ подій на Україні».

П. КАВАК, селище Олександрівка Белгородського району Белгородської області.

Я не погодився з автором листа? Соромно! незрозуміло перед тим за зв'язників, які не надіслали передплатити те, що йому потрібно, а що він, зрештою, заплата гроші.

Настійно прошу Харківське обласне виробничо-технічне управління зв'язу з'ясувати причини недоставки П. Каваку газети «Голос України», про результати повідомити редакцію й читача.

Присмоктаю Міністерство зв'язу УРСР розглянути всі наведені факти нечасної доставки газети «Голос України» вранішнього обласного районним лідромістам.

Найбільше листів цітло грати — про нечасну доставку газети.

Так, І. Сириніш з Дніпропетровська писав, що в місті вже стало системою одержувати «Голос України» у віаторок після пучу, а то і латинцю.

«Часто газета в Чернігів над-

ходить на другий день, — повідомляв В. Ганжа, — а це спрацює не на користь газети й нас, читачів».

Про надходження газети з великим запізненням повідомляв також А. Стівенцій з Харкова, О. Командоно з Тирасполя й ін.

В. Герасимчук з Керчі писав підписують «благославляє, зробить що-небудь в достоянню газети (це ж суцільна анунація)! Як правило, газети приходять три-чотири дні (це в кращому разі)».

Чому ж газета надходить не регулярно, з великим запізненням? Хто винен у цьому?

Перше питання. За технічних умов, та й через ставлення до майної газети, — нема чого гріти татін — газета «Голос України» ладно друкується на кобальтних надвигантах ЦК Компарті України «Радянська Україна». Тому в дань виходу з друку за зв'язників майно до-

ставити її передплатникам лише найбільшим до Києва області».

Друге. У відданій від Києва області газета надходить поздами на наступний день після виходу з друку. А пона відстані від обласних центрів до районного, до села ми селіща — от і минають дні, про які пишуть передплатники.

Чи зайняти ставкою найбільшим часом, у наступному році!

Найбільшим, не жаль, ні. А ось в наступному році позиваючись.

За підписками передплати, у 1992 році газета «Голос України» друкуватиметься в друкарнях інших крупних обласних центрів для всіх і суцільних областей. Це доторіно політичній достовірності газети передплатникам. Попередня домовленість з друкарнями є.

За дорученням керівництва редакції Явля ГАРБЕНКО, редактор відділу листів і цитологічної інформації.

ПЕРЕМОГА — ВІД СЛОВА «МОГЛИ»

(Закінчення)
Початок на 1-й стор.

Та ті, хто може дати, три-чотири рази, коли в інших опустилися руки, завжди перемагають. І дороги з площ через в'язниці завжди виводять до світла, через усі «перешкоди» — до перемоги.

Ті, хто зміг, знайшлися. Я цього разу. Хтось кинувся під танки хтось тільки подумки знову сизав «Ні», а хтось це голосно й вигукував. На щастя,

у серпні 91-го останніх було більше, і танкові траки зупинилися вже перша кров.

Перемога, як і свобода, слово солодке. І затихає, як вранішнє сонечко. До нього завжди хочеться пригорнутися, щоб відчутти себе впевнено. І з цієї повноти комуś прикути: «Геназба!» і дивно догори піднести перст: моваля, зній нашіз, ми теж не лисом шті, ми теж протестували.

Та перемога і брехля — не

сумісні, а люди давно вже знають: тицнути пальцем у небо — ще не взолити Бога-сидя за бороду. Господи, якщо ти є, то як добре, що ти все бачиш і перемогу дорешти ти, хто справді зміг і заслужив. А ще — тим, хто хотів, але не зміг. Але ж хотів... Тож заходимо бути непереможними!

Володимир СКАЧКО
Фото Олександр
КЛИМЕНКА

ДРАМА У ТРЬОХ ДІЯХ З ПЕРЕДБАЧУВАННЯМ ФІНАЛОМ

Дія друга. ЯК ЦЕ БУЛО?

Сьогодні сценарій серпневого перевороту відіграв майже в подорожжях. Однак, розглядаючи перебіг подій, завжди стверджувати, що сценарій (повного), мабуть, так, як не було. Все, що сталося, склалося на фальшивій й бездарній імпровізації.

Не менш імпровізованою була і протиліжна тан танцю «державною комітетом з надзвичайного стану». Чому в такому разі перемогли демократи, а реакція зазнала істотичної поразки? У мене в руках документи і свідоцтва однієї з військових частин, з яких видно всю хамацько-сю мілітарно-демократичну командування складали.

Уже ранню 19 серпня погляд усіх, хто відвідав штаб Н-ської частини, не знайшовши нічого, крім портрета Президента Горбачова. Того ж дня в караул служби надійшла інструкція про те, що з ранку всі військові охорони об'єктів можна заспокоювати без попередження.

Це лише два незначні епізоди, але той, хто знає нашу армію, розуміє, про що йдеться. Про те, що владі, яка була ще вчора, уже нема, а з нею і про те, що ця влада дозволяє стріляти у мирних осіб без попередження.

Чи був він мирний? Мабуть, ні. Бо вже кілька років у країні точиться громадянська війна. Без фронтів, але з кров'ю і жертвами. На цьому розпалі, за підписом в Середній Азії, Азербайджані, Грузії, Литві озвучили саме такою війною. Звичайно, навіщо? Чи були міжнародні конфлікти. Однак іти, скажімо, національні інтереси відстоювали й військові АТОП могли брані штурмом телекомплекс у Вільності? А може, було так: тривала боротьба за ідеологічний альянс на громадянському телебаченні, радіо, газети — в чий вихід руках, той і володаре на фронті такої боротьби. А там, де фронт, там і кров.

У Москві на середину серпня 1991 року склалася критична ситуація. Якісний розрив між П. і країною, то дивно, що ні Президент СРСР, ні його оточення не відчували подиху грози. Правду кажучи, ніхто з них не міг і не міг розпізнати у напівсонних людях з лицем автора-недаха, яка супроводжувала їх. Була у поїзді до Києва, майбутнього «диктатора» Геннадія Янаєва? Друг, з його словами, і соратник президента реформатора, він сам був, виявляється, не проти того, щоб увійти в історію. І, заздалека, увійшов.

Розташована політичних

сил у будівній війні важко набавити більше, ніж географічне розташування двох Схід. Скажімо, що пущити це знати краще, ніж будь-що. Може, тому, що вийшло про підписання 20 серпня Союзного договору, за яким значні верховні структури владі яких не скасовувалися зовсім, то виграли майже всі — і авторитет, і значущість. Роль «всесильних генералів» і міністра без портфелів — хто на це згодився? І треба знати амбіції московського ієрархії, щоб відчувати, що як кажуть, паче пороком. Або ім піти просто так, або — гримучий динаміт.

Гадаю, все ж тан, не цей аргумент був головним у владі. Та й змови на той не було. Люди, які довго перебувають у одній команді, розуміють один одного з півслова. Якщо хтось стверджує, що на Пуго, який довго не давав годівлі на «вступі» до «сімейки», натиснув генерал Варенников, то хтось стверджує, що на Пуго, який довго не давав годівлі на «вступі» до «сімейки», натиснув генерал Варенников, то хтось стверджує, що на Пуго, який довго не давав годівлі на «вступі» до «сімейки», натиснув генерал Варенников.

Що їх об'єднувало? Змислюючи, одне — членство в КПРС. Клан на те й клан, щоб діяти спільно. І якщо хтось анімався наприкінці, Президент СРСР, то його ізолюють. Бодай на короткий час. А може, й на триваліший.

Звідси запитання: чому в такому разі путі не очолює, скажімо, Політбюро ЦК КПРС? І зустрічний хід: а хто сказав, що це не так? Адже достовірно, щоб у Компартію України надійшла «бумага» від О. Шеніна, секретаря ЦК, як керівні українські комуністи виступили проти. Так як звикли. За

становленою клановою дисципліною і за принципом підлеглості «лику вгору». Якщо все гаразд з дисципліною, то чому програли?

Важко, треба згадати перш за все, на армію, з життям нашу відомою роз'єднаністю, गरेзісму негосподарності, структур, невизначеності війни і, нарешті, на особистий склад хити. Особливо, гадаю, можна було б присутити окремий роз'єд, а тут лише зазначу, що «свій люди» ніколи не робили справу блискуче. Єди- не, що їм давалося в житті, це вловити момент і приватуватися. Або до засто, або до перебудови. Робити щось значне — асас!

А тепер погляньмо на 1-й серпня дні і ночі.

ХРОНІКА путчу на- небу і суцільний кон- аєрер подій, а, скоріше, біг на довгу дистанцію з перемінним пере- шодами. Скажімо, дивний старт «хунтарів» з оголошенням про хунтарів Президента СРСР, масовий потік постанов, указів та звершень вранці 19 серпня збівся до вечора а суцільне «дуже довго» і «дуже довго» вперто Всесоюзне радио передавало щогодинні вєсь урядовий блон т- формуваний А. Коли на релесіні з'явився і пре- зидіат комітету і, шмо- графоні носою, почала до- водити свою належність до демократичного курсу, мають на увазі, що цьому курсу а- ажане не що інше, ніж де- мократі, багатьом стало зру- чимію, з ним і з чим ма- мо справу.

Дехто з істориків пере- вору, а є вже й такі, які стверджують, що путч не за- рахуюн політичних подій і мастрові народу. а за- рахуюн успіхів військово- о обороні Будинку Рад, Росії. Істина, мабуть, а тому, що і ті й інші чинили побіжні, незначальні міше- у драматичних, а часом і трагічних моментах демокра- тичної серпневої революції. За визначенням військових, гордий «Вільні ді» можна було взяти двома трьома взводами піхоти вже в пер- ший день путчу. Матини- удані Хітисуні а бін Більні- на — до Будинку Рад під- били танки Таманської диві- зії. Це було 19-го вечере. У штабі РА перелік. Три годки з'ясувалися, а бое- комплент у гвардії ані снаряди залишилися вдома? Далі. Була можливість скинути на оборонці пові- рення десанту. Таки готували- ся до цього, але відмовили- ся. У десант авіаполковник Зі- Зібра чесного і правдивого, з яким пішли до лю- дей народні депутати і про- сто громадяни, взяла гою над- силно нахаку. І накази, до речі, в ці дні ніхто з вій- ських командирів не востан- ануувати. Бо це не відома, чим це не скінчиться. Отж і тушовали солдати на ву- личах, розкладали озброєн- ством, замикали до дів- чини.

Не заради справи і батальон тульських десантників. Простягнути їм і вранці 20 серпня пішли від стін «Віль- до дому». Визначально, їм стверджувати, у цьому епізо- ді була розмова Президента СРСР В. Єльцина з коман- диром десантників генерал-май- ором А. Лебедем.

Була це одна мін. З 20 на 21 серпня. Ось чому не в- розділяла один у урядовій обороні Будинку Рад, по- казуючи вітснуні на коросі і поділу Президента В. Єль- цина з його ж власноручним підписом:

— Десь під вечір усі від- чули, що цей ноль має щось відбитися. Було там віхнуні. Можливо, після того, як ро- дили маршів пов'язані проти газів. Проти «черемух» во- ни — ніщо. Радий змону- вати в розчині соди. Були за- нуні, котрі казали, що краще на ці пов'язані всі-танні помо-

чались. Тоді «черемуха» не вийшло. З'явився 13-ю виміном світом — портативний при- яма. Слухаємо «Свободу» або Вільні ді. Інакше містяться у драматичних, а часом і трагічних моментах демокра- тичної серпневої революції. За визначенням військових, гордий «Вільні ді» можна було взяти двома трьома взводами піхоти вже в пер- ший день путчу. Матини- удані Хітисуні а бін Більні- на — до Будинку Рад під- били танки Таманської диві- зії. Це було 19-го вечере. У штабі РА перелік. Три годки з'ясувалися, а бое- комплент у гвардії ані снаряди залишилися вдома? Далі. Була можливість скинути на оборонці пові- рення десанту. Таки готували- ся до цього, але відмовили- ся. У десант авіаполковник Зі- Зібра чесного і правдивого, з яким пішли до лю- дей народні депутати і про- сто громадяни, взяла гою над- силно нахаку. І накази, до речі, в ці дні ніхто з вій- ських командирів не востан- ануувати. Бо це не відома, чим це не скінчиться. Отж і тушовали солдати на ву- личах, розкладали озброєн- ством, замикали до дів- чини.

Щось там скоїлося всі- танні на площі біля вмеркан- ського посольства. Але де- шові, ані в яких чинів. Чу- тки стигли. Барнада при- нишла. В ефірі поведомлен- ня про те, що Молдавія від- підтримує, а чому-то вики- нало неабиякий ентузіазм. Отякнути те хтось!

Під рабон усі вчуло. А спати не хочеться.

ЩО ЯК БУЛО на Смо- чині повисли опорті? І ба- чині лєнінський гроб ле- буюсь. Ось ті номери «Вільні ді». 4306 «Данілі- нська площа» — 4158 «Лі- деніт, чи ж може бачити. Лі- деніт поперен дорозі перед то- бим. Тут і загинули люди.

Чи було саме «штурмом» зіткнення охорони «Віль- ності» з мотострілками. Інакше, скажімо, важко. До цього війська вже втратили одну БМП, яку вивели з ла- ку. Залишилося тільки со- лдати й офіцери ножику спро- бу зупинити машину розію- вали й замах на особисте життя. Обставина війни не сприймає двомастами. Вів- ають один раз. Отж коли на шийні, через них війні БМП орєктується на місце- вості, нахилює брезент, за- сіпшена броньована машина шийні і війні, і навіс, ані вратів, ані чого-то з цього- то темного полого.

Ось тоді й сталося стра- шне. А до цього ще зробили спробу відкотити лок. Хтось, а на це немає часу, після цього, все ж так твердо розібратися — хто винен. Менше за всіх, мабуть, той розовий солдатик з термом. Тан казали мені в Москві. Тан казали і в Києві. Може, хтось вважає це спробою прива- дити «бумага»? Той за- нуні, ані справляні ви- нуватимі, нолі вони салу- та лабу підсудних. Чи є різ- ниці?

Олівоні, заздалека, при- шли свідчення й молитви. А потім прибігли хлопці: на Смоленській площі перші жертви — дідусь БМП. Че- рез рупор уміслює голос Ру- дітні на 50 метрів від буди- нку. Це ж навіщо? Кажуть, щоб зайняти сектор обстрі- лу.

Темно. Зовсім темно. Тільки вогні міста тямніють. Люди бігли між і на бар- нах, ані в яких чинів з ме- гардоном, збрив тих, хто зна- нахавніти та алястські мис- ле. Це для втрати у війсь- ках. Радую, омово з до- дохливани.

Щось там скоїлося всі- танні на площі біля вмеркан- ського посольства. Але де- шові, ані в яких чинів. Чу- тки стигли. Барнада при- нишла. В ефірі поведомлен- ня про те, що Молдавія від- підтримує, а чому-то вики- нало неабиякий ентузіазм. Отякнути те хтось!

Під рабон усі вчуло. А спати не хочеться.

ЩО ЯК БУЛО на Смо- чині повисли опорті? І ба- чині лєнінський гроб ле- буюсь. Ось ті номери «Вільні ді». 4306 «Данілі- нська площа» — 4158 «Лі- деніт, чи ж може бачити. Лі- деніт поперен дорозі перед то- бим. Тут і загинули люди.

Чи було саме «штурмом» зіткнення охорони «Віль- ності» з мотострілками. Інакше, скажімо, важко. До цього війська вже втратили одну БМП, яку вивели з ла- ку. Залишилося тільки со- лдати й офіцери ножику спро- бу зупинити машину розію- вали й замах на особисте життя. Обставина війни не сприймає двомастами. Вів- ають один раз. Отж коли на шийні, через них війні БМП орєктується на місце- вості, нахилює брезент, за- сіпшена броньована машина шийні і війні, і навіс, ані вратів, ані чого-то з цього- то темного полого.

Ось тоді й сталося стра- шне. А до цього ще зробили спробу відкотити лок. Хтось, а на це немає часу, після цього, все ж так твердо розібратися — хто винен. Менше за всіх, мабуть, той розовий солдатик з термом. Тан казали мені в Москві. Тан казали і в Києві. Може, хтось вважає це спробою прива- дити «бумага»? Той за- нуні, ані справляні ви- нуватимі, нолі вони салу- та лабу підсудних. Чи є різ- ниці?

Ось тоді й сталося стра- шне. А до цього ще зробили спробу відкотити лок. Хтось, а на це немає часу, після цього, все ж так твердо розібратися — хто винен. Менше за всіх, мабуть, той розовий солдатик з термом. Тан казали мені в Москві. Тан казали і в Києві. Може, хтось вважає це спробою прива- дити «бумага»? Той за- нуні, ані справляні ви- нуватимі, нолі вони салу- та лабу підсудних. Чи є різ- ниці?

Ось тоді й сталося стра- шне. А до цього ще зробили спробу відкотити лок. Хтось, а на це немає часу, після цього, все ж так твердо розібратися — хто винен. Менше за всіх, мабуть, той розовий солдатик з термом. Тан казали мені в Москві. Тан казали і в Києві. Може, хтось вважає це спробою прива- дити «бумага»? Той за- нуні, ані справляні ви- нуватимі, нолі вони салу- та лабу підсудних. Чи є різ- ниці?

Левід САМОЙЛЕНКО, спеціальний кореспондент «Голосу України».

Київ — Москва — Київ. Фото Олександра ІЗЮТОВА.

Жива-91

У ЕЛЕВАТОРА ВИХІДНИЙ

машини ще не прибуло на пункт. Ввора, правда, 613 тонн зерна прибуло. Це — найбільше від початку війни. А тривалий період, коли за цілий тиждень ледве 560 тонн надходило.

Тільки на 10-ту годину

ранку надійшов сюди перший автомобіль з нагоспсу Івєні Ульяновою. І все. Тому-то че- рез відсутність транспортної мережі, що тривалий, пу- стують також майданчики лі- борняйського пункту. Зер- на ж, яке надходить, — во-

логе і пропало. Особливо неюкни продукцію поста- вочі радгоспівні відділки Турбівського цукрокомбінату. Або іншіх парадокс: ко- лосат «Нові життя» села Чу- рипаня сьогодні-затра за

верше жинна, а чому-то за- ле тільки розпочинає. Тільки в другій половині на ввагу стали приві- дити машини з зерном. До 16-ї години їх було 24, то- бо виходило, що окремі го- сподарства і на дві автомобі- лі не спроможні.

Валерій ВІННИЦЬКИЙ. Липовецький район. Вільницької області.

ніхто не закидає у блискучі гострі гачки. І так нерозважливо даєш, вас не підстерігають більше важкі кевісті, з яких вам не було смішно. Людина не глуха, вас більше гримучою хвилю, від якої сплещуть перпнать тіла»...

тремтливому голосі Русалочка скресала глухі скляні сторонки прислухавшись і тремтіла. Страх у маленьку річкучуху шпальця. В суцільній корчав залуналися. В смертний тузі за Русалочка, яка тільки втілювала, що ні, не прожовне, бо люди йдуть річок, іншої землі, швидко забувають її, бо у них інші ілюзії, забувають. Та й не до пізнього буде в тому іншому тим неспокійним історією не до казок...

она понад силу заворушувалася, тріпотнула хвостом, зупинилася срібнопері руки. Поверхні річки адбились, білі шумовиння закидалися. Русалочка боялася прибережних верб, які закрутились все швидше, відкрили темну воронку, яка, у свою чергу, збільшувалася, сядала. Русалочка бігла, минаючи купці зеленостеблених водоростей, які тягнулися до неї кучерявим вітром, маленькі підводні сади, котрі вона з такою любов'ю викопувала з раю. Русалочка боялася, що не встигне.

арешті запливла у свою річку, розташовану в найкращому місці річки, сплещившись з химерних водоростей, які витягалися золотавими величезними перлинами. Там біли стінки, занурившись у воду, Русалочка врізалася в річковий напів, капала важка дубова вода, яка ще невідомо коли потрапила до Русалочної річки. В скрині лежали купці віночки дівчат, за час веселих огнищ, які щодня проводили на березі річки.

як плакали дівчата, плакали, що їх віночок бігла бистра течія, як мовби П. Русалочку, аби вона могла цвітний чудернацький обруч ближче до берега підштовхнула до ніг когось. Русалочка старалася, добре знала де, хто і чого чекає віночка, бо куди пробирався потайки на купці та дівчата? Сюди — у прибережні кущі водоростей, у високі трави, в темні води та ясні зорі... Та кидати їх біленькі хусточки, срібні перлини, блискучі іамисти, щоб допомогла їм знайти порятунку свій скарб. Русалочка металася від однієї віночки до іншої. Вона знала втомі в такій вечірній тиші, що Русалочка, розкинувшись на якусь надто довгу дівчулку, сама тягла віночок на глибину, щоб було вкрай рідко, треба було дуже постаратися, щоб не втратити себе холодною водою.

віночки вона потім кидала сюди, у дерев'яну річку з поржавілими од часу металевими завісами. Довгими зимовими вечорами вона часто розглядала приміряла перед зеленою водою хвилькою, що ласала до вікон її химерної будинку. І хоч вона вже забула, що Купальське свято приходить і відістане, а люди живуть замість не зрозумілими їй речами, все ж вірила, що неї залежить їхня доля.

Русалочка один за одним витягала купальські віночки, розглядала пелюстки квітів, і вони швидко оживали, розквітали. Русалочка знімає зі стін великі золотаві перлини і вставляє їх у сердечка найбільших квітів. Пальчики тремтіли: тільки б устигнути!

Русалочка нанизала віночки на обидві руки і світляно стрілою полинула до Чорного каменя — так назвали порослий зеленим мохом річковий валун люди.

Хвіст колони наближався. У вікнах автобусів Русалочка побачила дівчат, які купальські віночки потонули у глибоких водах минулого літа. Ті дивились на річку, і Русалочка втілювала. Вона викидала на ближній берег цвітні обручі і думала про те, що їх не можна не помі-

салочка тепер лише зрідка покидала розжарену спекотним сонцем кам'янисту твердь. О, звісно, тепер вона була єдиною господинею голубих плаїв, глибоких заводей, швидких тріпотлих хвиль. Але це не приносило ні втіхи, ні радості. Вона не відвернувшись дивилася у дальність: нікого... Ніхто не спускався покрученою кучерявою стежкою до Русалочної заводі, ніхто не шарудів вечорами у заростях верболозу. Прибережний молодий дубовий гайок чомусь дуже швидко потах, зелене світіння поступилося рудій барві. Але це не могла бути осінь. Молоде літо розпросторювалося над землею, розквітали і швидко в'янули лісові дівчачки, блакитні незабудки, біла кашка, червона конюшина. Але Русалочка своїм загостреним

щипом. Мертвим поглядом проводжала її Русалочка, і біла уст залягла важка зморщина.

А потім вона почула, яку повітря потягнуло гнилим болотним духом. Вона згадала цей запах. Колись дуже давно гнилі болота підступали до берегів річки, і люди затято боролись з ненаситною тванню. Люди боролись за кожен клатчик суші, за кожен кущик, кожне дерево. Це було дуже дивно, людей тоді на берегах було мало, але вони цупко тримались своїх нив, своїх будинків і цієї лагідної річки, з якої пили, в якій купались, який молились.

Болота знову підступали до запалих берегів, і Русалочка розуміла, що тепер ніхто не прийде із залізними рикалями, мудрими маши-

лась хлібна нива. Від цього звуку всім ставало моторошно і темніло в очах. Вони прожили на цій землі тисячі років, але ще ніколи не чули і не бачили, як осипається жито. Як би не було складно і важко людям, вони завжди до колоска, до зернини підбирали хліб.

А ще вони чули, як падають на землю важкі стиглі яблука. Червонощокі плоди занурювались у землю, і незабаром запах гниття долинув і до них.

З неба долітав пташиний крик. Великі білі птахи сумно кружляли над селом, над лісом, річкою, безладними купками тягнулись за обрій.

— Але ж іще не осінь, — притискала долоні до грудей Русалочка. — Куди ж відлітають птахи?

— Щось довго таяється між Іваною і всі очі уже випливають навіть з вікна, журилася молоді.

— А ти підійди до сього вогнища, старша, — переріз вогонь, і мовчала.

— Йой, подивись, хитала головою, та ж люди засміюються бабачками.

— Нехай сміються. Купали денно і ночі. Зате сини повернуться. Згадає стареньку матір. То ж непростий зігріває і очі, близького, і до усіх зводять у коло.

Русалочка ба...

Наталя ДЗЮБЕНКО

ВОГОНЬ НА ЧОРНИЙ ДЕНЬ

тити. Ось зараз стихнуть мотори, дівчата вискочать із машин і зі сміхом, піснями, подивуванням кинуться до річки. Русалочка намертво вчепилася пальчиками у Чорний камінь. Її буйокриле голубе волосся від подуву зайшлого вітру здійнялося д'горі, але вона не поспішала кидати свій спостережний луніт. «Ну й що з того, що люди її помітять. Нехай дивляться, — вирішила Русалочка. — Адже я є. Я живу не лише у ваших піснях, легендах, казках. Я живу ось тут, у цій маленькій річечці, і тому тут такі чисті води, такі блакитні хвилі, такі чарівні береги. Не покидайте мене, люди!»

Дівчата дивились на річку і плакали. Їх очі ковзали по освітлених моторошним блиском білої зірки постаті Русалочки, по прикрашених коштовними перлинами віночках, сплетених з такою любов'ю і вірою, вони минали дерев'яний місток, зникали в непрогляді. Погляди їх були невидючими, засліпленими білим блиском зловісної зірки.

Хвіст залізної гадини зникав за горизонтом. Прогрунотили декілька машин. І стихло нарешті надсадне ревниче моторів. Тиша і пітма накрили довколишній простір. Русалочка опустила голову ка Чорний камінь і більше не ворухилася.

ЯК ЗАВЖДИ, з приходом літа річка починала міліти, отож, щоб добратися до порослого зеленим мохом річкового бродяка, потрібно було повзти по густій і липкій тванюці. Та Ру-

слухом чула, як з хрипким дзвоном починало опадати руде листячко із найбільших дерев. Це було дивно і страшно.

Ранками над водою клубився сірий туман. До нього вже не примішувалася запах теплих сивих димів із цегляних коминів людських осель. Туман тягнувся над притихлим плесом, і Русалочка ввижалася тоненькі постаті молоденьких дівчат, ставних юнаків, молодич з хитливими дерев'яними коромислами на плечах. Примарні тіні наближались до берега, простували по замерзлій воді. Вона простягала до них свої дивні руки, але тіні байдуже проминали Чорний камінь і зникали, розсіюючись у зблисках великого самотнього сонця, яке сходило над світом, занурювало свої спечені промені у шепітливих хвиль. Але Русалочці було холодно і самотливо. Тан минали дні.

Одного разу до річки спустилася дина корова. Її худі запали боки були в засохлих плямах грязюки. Великі здичавілі очі дивились неспокійно і тривожно. За нею і над нею вився рій зелених злощасних мух, але вона не відгнала їх своїм довгим брудним хвостом. Дина корова знемагала од спраги. Вона зупинилася біля потоку, сумним приреченим поглядом довго дивилася на своє відображення у воді, спровокала перебирала ногами. Та навіть не торкнулася течії, до якої вочевидь пробиралася не один день. Підняла голову, тужливо заревіла, приверчено мотнула шнею і почвала назад на простець через густі зарості бузини і лі-

нами рятувати річку. Болото підступало все ближче, і моторошний отруєний дух завис над блакитним плесом.

Русалочка підводила голову, довго і докірливо вдивлялася у дальність, де виділилися білі хатки. Вони сумно визирали із вишневих садочків, брязкалі ставні, скрипіли розсохлі дерев'яні журавлі, вили дикі собаки, тоскно кричали птахи.

Болотинка забрела до Русалочки як завжди незадово до Купального дня.

— Не проганяй мене, сестро, — попросила, тулячись до Чорного каменя. Її брудні злипли пасма тягнулись по воді, залишаючи на поверхні смердючі плями. Голос був хрипкий і простуджений. — Не проганяй мене, сестро, бо дуже хвора я, скоро, мабуть, помру...

— Гай, опудало, що з тобою трапилось? — Русалочка трохи похмурилася на камені, але не пірнула у воду, як завжди при появі похмурої примари. — Твої володіння розширюються, а ти ледве дибубляеш...

— То не мої володіння, Русалочко. Так само, як і ця річка уже не твоя...

Потім приплив водянни, на березі з'явилися лісова русалочка, придбала польова мавка, причовгав накульгуючий старий померхлий перелесник. Його, колись золотавий, вогнеий плащ тягнувся брудною шматою. Вони мовчки дивились один на одного. Важкий скорботний настрій їх об'єднував і роз'єднував навкі. Прислухались до тихого доволу. Це осипа-

— Ти ж сама знаєш, Русалочко, що лелеки не живуть без людей, — скрипів старий водянник.

— А я, а я? — скрикнула з відчаєм Русалочка.

— А ми, а ми? — вторили їй душі землі і води.

І знову всі розбрелися хто куди. То було їхнє прощання. Русалочка більше ніколи не побачить ніжної рудої польової мавки, не обніме зелену лісову русалочку, уквітчану різнобарвними духмяними квітами, не привітає доброго навіного домовника, який викохав не одне дитинча у людських оселях.

Вона залющилася очі і пригадала, як весело було над річкою, коли приходив Купальний день. Дівчата водили хороводи, співали пісень, що виїмали з її грудей душу. За ці пісні Русалочка пропала людям і їхню метушливість, і їхню байдужість до її блакитної домівки, бо хто ж, як не вони, краля залізними машинами береги річки, труїли важкою трупною блакитну воду, від якої у Русалочки лопило руки, боліла голова, вилазило волосся.

А ще у той день горіли високі вогнища, схожі на великих золотих метеликів. Русалочка боялася вогню, але ті багаття були добрими і чистими, вона з води дивилася, як, узявшись за руки, люди стрибали через розвірені вогнища і усміхалася.

Нараз вона пригадала розмову двох старих жінок, які минулого літа відпочивали у тіні старої верби.

резна жінка покусувала до великого гуготіло під Нараз жінка витривала і помітила важко опухлого краю вогнища, надією і щастям і справді зуміла через моря, горіло єдиного сино...

Русалочка минає і прудко кувала до берега. Тепер вона має робити. До білого срібного хвоста у прибережній воді почала збиратися хмара. Її глала обиду шкуру, будувала до волосся, пророгочинна луска її красивого хвоста не зважала, забрала на бачуху перед собою важку в'язану чашу. Потім реальні квіти, розсохну буйну тра...

«...Щось забула Русалочка, дома, гойдаючись хвилю. — Вона пам'ятає і раптово Сиза трава... честь назвали, яке колись відіслати сполоху. Саме її викидали у купаті старі і молоді».

Вона заметалася до берега і нарешті, що шукала, лоті долоньки, карвала і рвалася рослини, покриті памороззю. Від густий памороч...

Автографи

ЯК ПРОВОДЖАЮТЬ
ДЕПУТАТІВ...

Микола Грушевський, мовляючи на сесії, проводив народних депутатів СРСР на відкритті наладжувальної сесії Верховної Ради СРСР в готелі «Москва» в міській Москві. Київський бізнесмен зустрічався у ділових справах з парламентаріями від України. А тут, здається, не ввійшли, — полковник облетівши і непереможною В. Алкисе, М. Петрушевою та іншими Саада Хусейн, С. Котля. Киянин спитав Петрушеву: «Як ви оцінюєте результати безсудової влади, яку ставлять до України?». Притичений полковник кинув мимоліт: «З націоналістами не хочу мати справу». Він, інтерв'ю усе ж пробирав дати.

Щи виступе? Наші депутати від України не могли відмовити собі в задоволенні це раз виконати радості з приводу незалежної України.

В. Лисовський, народний депутат СРСР, член Комітету Верховної Ради СРСР з питань економічних реформ, зустрічався з керівником директора виробничого об'єднання «Чорноморський суднобудівний завод». Микола Ів.

— Шалоні ізраїлі! Ваш демократизм — запорука прогресивних змін во всь Україні! Патрістично, не маючи ні військово-промислового і ліхборського краю, у боротьбі проти тих, що підтримували істуту!

Свої вітання й найширші побажання передали народні депутати СРСР В. Гриншук, С. Рабченко, Ю. Щербан, Р. Грошан.

Р. Братунь, народний депутат СРСР, член Верховної Ради СРСР, член Комітету з міжнародних справ.

— Моя радість, дума, біль, мрія — Україна. Вона, і тільки вона, як діалог, не тільки зі мною, Сухачу, й, яка підвела з колін, — чи може бути більше щастя! Ні, чим не відіаждою збройної! Людмила КОРОБІ.

Отан живемо!

ПАЛІЧКА-
ВИРУЧАЛОЧКА

Він, часом, не відпочиває цілого дня непадіти від Новоозарська, у спортивно-оздоровчому таборі «Молодість»?

Ні? Вк багато втрачати. От, приміром, таке: «Молочні» належить. Писавши мисленню «Молочну», купити цього ліда заборона. Бо десь тут гуляє козер, а тільки зорі передової будівлі людини? Гм... Вачу, бачи, як це: вода — з діжні, стіни місцями обидарі, пладога теж. А будувалося це з прогномом оцінювачів, роива — силами студентських будаючих, тобто протягом двох місяців щороку, а якщо раніше студентів, й викладачів МІБІ не мали — своїм базам відпочинку, то тепер ось уже чотирік рока лагоді!

А тепер ще одна істина, що відкриває мені там. У морі Азовському, що під сачком мисливця «Молочну», купити цього ліда заборона. Бо десь тут гуляє козер, а тільки зорі передової будівлі людини? Гм... Вачу, бачи, як це: вода — з діжні, стіни місцями обидарі, пладога теж. А будувалося це з прогномом оцінювачів, роива — силами студентських будаючих, тобто протягом двох місяців щороку, а якщо раніше студентів, й викладачів МІБІ не мали — своїм базам відпочинку, то тепер ось уже чотирік рока лагоді!

Олена КУВШИНОВА.

До виборів Президента України

ПЕРЕВАГА
ЛЕОНІДУ КРАВЧУКУ

Запорізький центр вивчення громадської думки і соціально-економічних проблем регіону підготував свій прогноз результату майбутніх виборів Президента Республіки України. Наш власний інтерв'юєнт Олександр Михайлович зустрівся з директором центру Ярославом Жовнем і попросив його розповісти про підсумки опитування (проводилися у липні—серпні цього року).

Опитування здійснено в Запоріжжі, Гуляйполі, Орлівці, Токмаї. Брало участь 550 чоловік. З них робітники — 467 відсоток, інженерно-технічні працівники — 17,8; службовці — 13,4; нарішники — 5; пенсіонери — 3,6; інших категорій населення — 16,6.

Як показали результати опитування, серед політики і депутатів поза конкуренцією — Голова Верховної Ради України Леонід Кравчук, діяльність якого позитивно оцінюють 75,3 відсотку опитуваних. Особливо високий рейтинг серед танки категорій населення: серіяники — 88,9 відсотка; працівники культури — 88,8; пенсіонери — 75,0.

Ось який відомий ми самішми на запитання: «Як ви оцінюєте діяльність політики лідерів та відомих людей України (у відсотках).

	Позитивно	Негативно	Висновок
Кравчук Л.	75,3	11,3	23,4
Овчин В.	34,4	49,2	42,2
В. Лисовський	16,5	21,3	62,2
Яворський В.	16,0	22,4	61,6
Яворський В.	15,4	23,6	60,9
Гуринко С.	13,0	20,4	55,4
Червонов В.	11,4	20,6	59,0
Лук'яненко Л.	10,7	25,3	54,6
Пелішнюк Д.	7,3	25,4	67,3

Серед інших політичних лідерів і депутатів Верховної Ради позитивно оцінюється діяльність голови уряду Віталія Боніна. Незадоволені не тільки в. Боніна позитивно запровадив керівник споживача. Серед лідерів і депутатів опозиції, так само, як і перший секретар ЦК КПУ, місто постою що особливої підтримки не має.

Загальніми результатами, можна зробити висновок про те, що нинішній стан громадської думки жителів області дуже незначною мірою змінюється в ході передарової невеликої кампанії, але неврад ч не в виборів переможцю радянським чи комуністичним. Запоріжці обирають центристську програму.

Запоріжжя.

Інтер'ю

ПІДПІРКИЩЕ НЕ ПЕРЕВЕЛИСЬ

Іздебно ІІ-метрове яхт, веровимо російським міжнародним, зоричени жителів Нахадан Федором Конозовим фінішували в Порт-Джексоні міста Сіднея. За 224 дні Федір Конозов здійснює одиначе кругосвітне плавання від левором без згодження в порти. Це ще одне підтвердження надзвичайних можливостей людини.

Капітан яхти з Києва Геннадій АЛЕКСЕЄВ готується навесні 1992 року стартувати від берегів АЛЕКСІІ разом з американським капітаном Вільямом СТУАТОМ уперше в світі проїти не яхти від Сіднея до Ленінграда через усі моря Арктики. Ще складніше цей маршрут не пестить, ніж кругосвітню Федора Конозова. Під час зустрічі в заход Геннадію Алексєєву кілька запитань:

— Коли з'явився у вас ідея «наскрізного плавання через арктичний моря і чому не відіаждо ПІ здійснити ризик?

— Моя найважливіша мрія — здійснити спортивно-експертну експедицію на яхті за маршрутом Ленінград — Владивосток.

— Чому ви вирішили стартувати саме з Сіднея, а не з Ленінграда?

— В гавані «Труда» від 19 вересня 1989 року було надруковано інтерв'ю з американським капітаном Вільямом СТУАТОМ, в якому розповіли про свій каміп проект на яхті від Сіднея до

Ленінграда. Після цієї публікації в газеті я написав Вільяму листа з пропозицією співробітництва, і отримав позитивну відповідь.

Вільям Статт запропонував мені приїхати в Сідней для узгодження дій. У грудні 1989 року я влітє до Сполучення Штатів.

— Як результати цієї зустрічі?

— Яхту для майбутнього плавання споруджуватимемо в Києві. Під час експедиції набудуємо увагу принаймні на екологію північних морів. Це до цього Ленінградський інститут Арктики й Антарктиди дає в нашу команду досвід-

ний колектив газетних ризичувальників, які будуть захищати нашу країну від загрози, прийнятої, як вважає колектив, всупереч Конституції України і чинного законодавства.

Мати саме такий статус було давнім бажанням журналістів обласної газети. На зборах колективу редакції.

Вересневі новосілля

ПОДАЙТЕ
ШКОЛЯРЕВИ
НА БУКВАР

Минулого року першого вересня усі однієї з шкіл Державного району залишилися, без шкільки. Просто, як це часто буває, будівельники не справилися з ремонтом у визначений строк. Тому дітям ще півроку довелось гуляти по різних закутках.

У шкільному навчальному році подібного не станеться, — заповіли мене в обласному управлінні народної освіти. — Хоч, правда, капітальний ремонт ще не завершено в 39 школах області — сутожко а будівельники матеріалами, меблями, обладнаннями.

Гріше з новобудованих. Будівельники відіають од графіна, є побіжаннями, що не всі навчальні заклади, які запілювалося адити, розчинити востаннє перед своїми господарями. Притича, — не всі ті ж дити. Цього року, вони, являється, проїляні в усі сфери шкільного життя. Наприклад, школи, зокрема у райкомі, досі не забезпечені підручниками. Іх обіцяють заванти лише 30 серпня. Тому не виключено, що в перші дні навчального року діти Харківщини заспокояться муть новий матеріал без підручників.

Микола КОСІЙ, алаский кореспондент «Голосу України».

Харків.

ченого науковця з проблем підтримки.

— Як на сьогоднішній день проблеми?

Кризова ситуація в нашій економіці поставила нас у складне фінансове становище. Тому я, користуючись нагодою, звертаюсь до підприємств і громадян з проханням надати нашої експедиції фінансову підтримку у радіальній та законорній валюті. Можливо, якщо організація допоможе нам і спеціальним обладнанням для яхти, закупини його за грошимами. Наші реалізанти «Міжнародні атрільні експедиції». Р. Р. № 06066010/505161800 у Київському національному банку Місцєуправління Держбанку м. Києва МФО 322249. Контактні телефони: 263-20-58 і 263-3636. Можливо, якщо підприємство або громадянин захоче, ми також звернемо увагу і на нашу спільну радянсько-американську експедицію стартує на весні 1992 року.

Розмову від Микола ХРЕНКО.

Київ.

Телеграфним радям
з Чернігова

А ПОТІМ ЩО! Патріот Чернігівського нальовно — сукожого о комбінату приймає рішення, аспекти, про 10 варіацій усім тим, хто забавляє передлатити газету «Правда України».

ХІЛІЯНИ АМІОЖАКІ! Імуні у Щорі у зв'язку з різницею, сутками. У мезахнах — євпії черги. Люди роблять заласки, не заспокоюють навіть те, що район левором в області євпії міхбозоготії.

МАДІЛИЛИ Інженери, радіометристи, проводили обстеження у Великому Цимілі Щорського району, знайшли трікатор, який використовував 110 мікрометрів. Висног тому була дефіцитна заплата, яку господарство придало не за «клевбів».

СТІМУЛЮЄТЬСЯ У магазині «Стимуля», що у Кошачів, — замість, дитини шкільні «шариків» триває з сіл райлінійного контролю.

ЗАПАХО ДИМОМ у Городні. Принамічає копийного ліхбозібож, якусь забавно мале підприємство Л. напхати рибу. У цьому роді бізнесмен-початківці в неї пласкують одвертати 300 тисяч публіку.

ВІПЕРЕДІЛИ «ЧЕПІВІЦІ» Це напереводні введення в іррації називаються, стому борю інженерного району КПУ прийняло постанову «Про порядок розгляду заявочних питань», затверджено, головою Ради і виконком Терешківської сільської Ради С. Батрака. Місцеві депутати направили у комуніст «Голосу України» свій протест.

БАРТЕР За ценовотозни, підприємствотрансформі, наміжні, металіві гарячі болгарські будівельні фірми та зовнішньоекономічні асоціації «ОСЕЛ-М» згодують у прикупат житлові будинки. Посередник — міська Рада.

СЕРГІЙ ПОВІДНЮК, власор «Голосу України».

Коротко

НОВИНКА В ЕКСПОЗИЦІЇ

Київ. 26 серпня в приміщенні Державного історичного музею України поряд з Державним преторіом України встановлено національний символний стг.

На мітингу, присвяченому цій події, перед відвідувачами та співробітниками музею виступив секретар комісії з питань культури та охорони національного спадщини Київської міськради Костянтин Матвієнко.

Володимир СТАНІСЛАВЧІК.

Експерт-ювівік

Президент США Дж. Буш вважає, що його країна не перагледатиме свою позицію щодо подання шостої допомоги СРСР, але гарантуватиме Радянському Союзу кредит ще на 315 мільйонів доларів для зменшення сільськогосподарської продукції.

Американський президент також провів нараду за участю своїх найближчих радників та високого посла США в СРСР Стівенса, на якій було обговорено ситуацію в Радянському Союзі.

За словами прем'єр-міністра Канади Малруні, він відмовився від участі в зустрісті з представниками радянської федерації для обговорення питання про встановлення дипломатичних відносин. Після цієї зустрісті канадські міністри мають приїздити в Україну.

«НАША» РАНА НА ЛІЦІ ПРОБЛЕМ

Виявляється, щоб добре пошкопитися із землями-неррами, потрібно за часною казю з народними депутатами, потрібно виритися не без жартів, то саме в Осло на 30-му Всебратньому конгресі Міжнародного союзу місцевих організацій управління (Сюзу місцевих організацій управління СМСОУ, несподівано зустрілися Б. Пустошитенко, Л. Гаманюк, А. Нестеренко, Перший український конгрес — голова міжнародних і Раді народних депутатів Дніпропетровська, другий — Дніпропетровська, третій — заступник голови Запорізького міжрайонного Кримінального суду України, до Осло приїхали білоруси, узбеки та група народних депутатів СРСР, де головну роль грає (кот образи) і знімає, що не в свою «тарілку» потрапила Юрія Черниченко.

Земляки давалися при зустрічі. Його міжнародники чи Рада народних депутатів України (Гаманюк, Пустошитенко) не є членами Союзу місцевих організацій — найбільшій і найпотужнішій міжнародній організації, заснованій ще у 1913 році, що її членів більш ніж у 80-ти країнах світу. З початку створення СМСОУ працює в інтересах захисту інтересів органів місцевого управління, проводить роботу серед міжнародних державних організацій, займається обміном інформації і контактами між місцевими і регіональними органами управління. Останніми членами СМСОУ стали представники влади з Ботсвани, Замбії, Конго, Індонезії.

З України — ніхто. Тому дніпропетровські дніпропетровці і закорізькі прибули до Києва з завданням свої ініціативі і підприємливості то лише ім відомими шляхами.

Тема конгресу, в якому взяли участь 1700 делегатів з 87-ми країн світу, звучала надзвичайно жовтєвато: про нашу республіку: «Навіщо середовище, здоров'я і спокій життя». Як і чудний девіз: «Думати

Копи ви зачете щось придати, не роздумувати. Вам спростити Ванера — і виші

Учора Генеральний консул Угорської Республіки в Києві Аларм ПАЛДІ прийняв ко-
респондента «Голосу України»

— Я дуже радий, що особисто був присутній 24 серпня 1991 року в будинку парламенту, коли Верховна Рада України прийняла історичне та своєчасно знавчуще рішення проголосити Україну незалежною демократичною державою. Це — результат боротьби вітчизняних багатовікових за демократичні оновлення, що стоїть нещодавно перед демократами, як далека мета. Розв'язаний у Москві путч консерваторів, однією з яких було збереження статусу народу, що піднялося до демократичних реформ. Відтепер по-справжньому може розгорнутися той революційний процес, метою якого стане формування демократичної правової держави, створення ринкового гос-

подарства, заснованого на різних формах власності, і демократичній державній устрій, що ґрунтується на реальній багатопартійній системі.

Угорська Республіка у своїй державній політиці завжди виступала за право на самовизначення народів, бо виходить з того, що тільки народи мають право вирішувати, чи хочуть вони жити у союзній системі або ж у незалежній суверенній державі. Губуння середньосхідноєвропейської таїтарної системи, — в яному угорський народ казав, що застане, що засадує, азімани, — зробило можливість поєднання незалежності і свободи нашому народові, початок демократичних оновлень, створення умова

Володимира Савцова і висловлюючи свою країну щодо рішення Верховної Ради України, прийнятого анімілю стобити.

для повернення в Європу. Я гадаю, що рішенням Верховної Ради України не тільки була повернута незалежність цієї 5,3-мільйонної країни, а як невідомо відірвалася можливість старання демократії в європейському розумінні! — через це — реальний шлях приєднання до Європи.

Я дуже радий, що угорська дипломатія вчасно визнала українські національні устремління. Угорщина була першою країною, яка зробила кроки в інтересах підтримки українського суверенітету. Вже в 1990 році він запросив міністра закордонних справ України А. Заленку в Будапешт, а Президент Угорської Республіки А. Гончак виступив зніс — у вересні того ж року

— відзначив з офіційним візитом Україну. В травні 1991 року Голова Верховної Ради України Л. Кравчук, відвідавши Угорщину, в результаті цих зустрічей було підписано багато важливих документів, які зміцнюють дружні відносини між двома державами, добросусідство і взаємне співробітництво в політичній, економічній, культурній та іншій сфері. Місцем тому міністр закордонних справ Угорської Республіки Г. Бессенік відвідав Київ та давні інші міста України. Проведені переговори це більше зміцнили наші зв'язки, про що свідчить і діяльність 10 серпня поточного року в Угорщині представництва Генерального консулства Угорської Республіки в Києві.

Враховуючи, що на референдумі переміг наш український народ проголосував за незалежність. Сподіваюся, керівники України поїздять виснажені зможуть, що їх вона відібере, і подальше виконувати місію, будуть діяти весті Україну швидко розвинути.

Закордонний паспорт спецора

Голова — діти локальною. Неодноразово, протягом 5 днів роботи в Києві, в конгрес-кол «Осно-спектру» у виступах делегатів з усіх країн світу, який тривав протягом двох тижнів, корисність миття звертання на посилення загальної економічної катастрофи.

Там, виступав який мудрець, який казав: волею і трагічне видно на відстані. Те, що ми, каліфорнійці, живи на реальності цієї, називаємо «екологічними проблемами» і «підприємствами», які хотіли «векторизувати» навіш, який судив по континенту дано, вже визначили одним жорстким словом — катастрофа.

Під Гру Брінглад, прем'єр-міністр Норвегії, керівник комісії ООН з охорони навколишнього середовища і розвитку, там і сказала на конгресі головною загрозою екологічного СРСР — з країни Скандинавії. СРСР, як «імпортує» скандинавським державам кислотні дощі, радіоактивні шкідливі забруднення і загрози, які викликають велику шкоду доводячи нас і лісам Південної Норвегії. У raporі комісії ООН, підкреслила прем'єр-міністр, будуть названі всі екологічні аспекти охорони навколишньої природи, і міжнародні співробітники підійшли до підписання світової екологічної Конвенції, яка не передбачає відповідальності одних країн перед іншими за збереження навколишнього середовища.

Прем'єр-міністр на приклад Норвегії довів, що коли уряд місцевих і політиків дійде до припинення економіки і екології — це дві сторони однієї монети. Конвенція, яку буде закінчено в Осло, повинна гарантувати безпеку. Скандинавська держава «всезагальною добродією», запроваджена в Норвегії, як високотехнологічна, гарантує кожній людині належний рівень життя, членів суспільства світової політики, що люди, зенілі і. З півночі на південь, впродовж 16500 кілометрів тягнуться численні національні парки

і заповідники. Суворі заклади, призначені на збереження забрудненої природи, реалізують державні ініціативи. Одночасно з цим приватні, громадські організації, «освітні», «зелені» детективи швидко стежать за виконанням державних завдань. Виступили на пленарних засіданнях і радянські представники. Однак нових, конкретних ідей, на жаль, не чукало в їхніх уст. Убачив закінчення світової співдружності, матеріальною допомогою Співдружності, стародавні спорудили свою гнітну на нас. Мер Мінська, торжественно об'явив, що буди, тех нагика на катеральних бін справи. А дехто з «наших» пішов ще далі: мова, від Чорнобильської катастрофи, не тільки СРСР, а й Західна Європа, у тому числі Корей, тому принцип «імпорту» забруднення можна лише з допомогою країн-союзників, оскільки Радянському Союзу коштів на ліквідацію атомної аварії не вистачає.

Делегати вислухали ці звинувачення, а потім з пресовою делікатністю і дипломатичністю назвали, що СРСР — велика і багата держава, яка спроможна виділити достатні інвестиції на екологію і добродію людей, якщо менше витрачатиме на гігантський військово-промисловий комплекс. А один угорський журналіст, керуючись прикладом волинського друга по «соцітару», привів аргументи за об'єднання країн, що суперечили прохоті допомоги у чотирнадцятильній організації.

Крім теоретичних дискусій, організатори конгресу подавали і пра практич. Делегати побували в національному парку, де вистратилим незодраної природи, на стародавньому селянському і сучасному хуторі, а намовилим з різними відомостями спорами, муніципальною заводом щодо сортування і переробки відходів.

Наші земляки-мери діли чухали потилки і тижнево злітали, оглядали

чи ті два-заводи. А висновок зробили такий: все побачене і почуте в Норвегії, співдружності і контакти із зарубіжними колегами мають надзвичайну користь. І в подальшому потрібно не рихувати і не дорігати (як це часто буває), скільки разів той чи інший представник місцевої влади побував за кордоном. Треба діяти, приїжджати, започаткувати. (Бо, мовляв, куди це годиться, коли 50-річниця незалежності України, а ми не маємо ніякого міжнародного мі-сянськоюмо аперше перетну кордон). І запланою говорила, що саме життя диктує необхідність стати членом такої асоціації, яка спілкується з організаціями, яким є СМСОУ. Перш ніж об'єднатися в світовому масштабі, необхідно створити свою. Українську асоціацію, яка спілкується із місцевою владою. Адже часто задання, над якими працюють, приватні, муніципальні Дніпропетровська і Запорізької, схожі, а кожен має свої нашо «виходи» власності.

До речі, треба світлише започаткувати зліхну модель організації місцевих органів управління, адже вона дозволяє своїю активність, компетентність, високу діяльність.

З такими думками поверталася українська делегація із Осло — міста зеленого, винного свіжого бризок і моря. Літні спотворення і стали сподіватися величезний, різноманітний конгрес, величезний приїжджати у мері, народі співдружності Іванового дня, чарівні, пахучі, і добродію, і гарячі, від котих Норвегії. А ще — «білі», світлих взаємних між спокійними, привітливими норвежцями, сповнені національним гідністю і достоїнством, природної принади. Бо найбільше вразило в країні білі ночі — не достаток, багатство суспільства загальною добротою, а добродію, на, приїжджати умілих знайомих переконую на зустрі, судили по століку в кафе, відпочиваючи бабусі на лавці в парку, продаючи в крамничці...

Лідія ТИТАРЕНКО.

Київ — Осло — Київ.

Гороскоп

те швидше відправитися в турне, як приватно мандрувати і добре відпочити. Все інгаюніччя з 17 грудня ввійде позитивному впливу. Юрвас чекає гармонії і втиску.

Жінки, які народилися під Тельцею, на початку грудня сподіваються стосунків свого товариства стосунків свого товариства. Особливо уважно поставтеся до цієї рекомендації в період між 20 вересня і 3 жовтня. Ви викинете забагато впого-

лю й потопите. Обережіть себе від холоду. Особливо важливо звернути увагу на «болю імунної системи. Найкращий захід — не сидіти в квартирі, а дістатися фізичне вправа на повітрі. 17 вересня по 20 жовтня. В разі заворушення горла і горлових боней бачимо вичаху. Наді зайвий раз не нервуйте. Незадовольні діями робочими процесами змусьте вас до швидкої роботи нові рішення. Це ще шанс! Впадою мо-

же змінять у вашому житті все, і ви завдяки їм не страждатимете фантазіям змислу розбегатися. Вам наставник буде дуже цінною дивуватися і задоволенням і добродією. Юлієтте доломатиме вам з 20 листопада. Робіть нові покупки, все добродію пролівніть.

З 4 листопада до вас починється золотий час у мистецтві. Вам бачимо потягти у творчій мандріві.

